Proletari din toate țările, uniți-vă!
La lupta pentru cauza Partidului Muncitoresc Romîn, fii gata!

Scînteia pionierului

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR

Anul VII nr. 95 (551) * sîmb. 24 noiembrie 1956 * 4 pag. 15 bani

DOI COLEGI DOI PRIETENI

Au fost colegi patru ani. La început numai de clasă, apoi, cînd s-au cunoscut mai bine, s-au mutat în aceeași bancă și adesea își petreceau timpul liber împreună.

Pavel Răpsigan, unul din eroii noștri, era de fel cam pipernicit.. Parcă „nu-i plouase la rădăcină", cum se zice.

Dar parcă are vreo însemnătate dacă ești înalt sau scund?

Uite, de pildă, el, Pavel, totdeauna a fost primul. Și la carte, și la treabă, și la joacă. Ca argintul viu; cu totul altfel decît Saran Toader, celălalt erou al nostru, fire închisă, ciolănos și înalt, înalt ca o prăjină... Totdeauna ne minunam cum de se înțeleg ei doi. Lui Pavel toată ziua îi turuia gura și dă-i, și dă-i, iar Toader mai spunea și el din cînd în cînd cîte un da, și acela cu jumătate de gură. Erau nedespărțiți. Dacă Pavel se afla la scaldă, la pădure, apoi să știți că tot acolo îl găseați și pe Toader.

O singură dată Pavel a fost singur. Atunci cînd a fost primit în U.T.M. Dar chiar a doua zi tovarășul Petrovan, secretarul organizației U.T.M., se pomeni cu el val-vîrtej. Pavel, de obicei vesel, cu fața deschisă, era acum înnegurat cu totul.

— Ce-i, Pavele, ți s-au înecat corăbiile?

— Ei și matale...

— De ce ești așa de îngîndurat? Ori te-ai făcut filozof? — îl luă în rîs secretarul.

— Nu, da...

— Ei zi, hai!

— Toader, știi... și numaidecît i se dezlegă limba. El nu-i utemist. Acum nici nu mai dă pe la mine, cică nu mă mai pun eu cu el.

— Așa zice? Apoi ajută-l să devină și el utemist.

Atît i-a trebuit lui Pavel. Nici ziua bună n-a mai dat și, ca o zvîrlugă, a fugit la Toader.

— Toadere, tu ești băiat bun, mă, înveți bine, de ce nu ceri să intri în U.T.M.?

Toader se roși și rămase o clipă pe gînduri:

— Crezi că m-ar primi? Eu sînt... așa cum mă știi. Să nu rîdă de mine.

— Prostii! N-o să rîdă nimeni. O să te ajut eu.

Și din ziua aceea au început pregătirile. Seara citeau cărți, citeau statutul U.T.M. Pavel se transformase într-un adevărat dascăl. Era hotărît să-l aibă alături pe Toader și în U.T.M.

Și a izbutit.

In seara în care i-am cunoscut eu, a avut loc adunarea U.T.M. unde Toader a fost primit ca membru al organizației. Era emoționat și bucuros. Dar și mai bucuros era Pavel. De altfel, pe drept cuvînt; cu ani în urmă își făcuse un prieten, iar acum, acum își cîștigase și un tovarăș.

Răpsig, 25 octombrie 1956.

Geta COSTIN

Școala unde nu s-a întîmplat nimic

Zilele acestea, întîmplarea făcu să mă aflu într-o școală dintr-un sat. O școală mare, cu ferestrele largi, luminoase... o școală unde cataloa-

gele sînt pline de note bune, unde copiii se joacă în recreație fără să se iște bătăi, unde copiii își scriu temele curat, pe caiete îngrijite. Parcă vă aud: „Asta-i o școală de bunici", sau „Vai ce plictiseală trebuie să fie pe acolo. Nu se întîmplă nimic deosebit." Ei bine, nu-i așa. Dacă vreți să vă convingeți, haideți cu mine în clasa I-a. Ia uitați-vă la piciul acela neastîmpărat din prima bancă! De ce se uită așa de nemulțumit în jur? Să ne apropiem puțin și să vedem ce s-a întîmplat. Intreaga clasă e-n jurul lui. Ascultați:

— Tu ce cauți aici, în clasa noastră? — îl întreabă unul mai răsărit. Doar nu ești la noi!

— Am venit cu Valerica.

Valerica îi este vară și-i școlăriță într-a I-a. Dar pe ea s-o lăsăm în pace. Și așa a avut azi destule necazuri. Niță ăsta, venit de la Buzău, s-a ținut scai după ea să-l ia la școală. Degeaba i-a spus: „Ești mic, nu ești încă de școală". Dar cine să te asculte? El o ținea într-una pe-a lui:

— La anul am șapte ani. Sînt mare.

Valerica știe că nu-i așa. Intîi, uite ce prichindel e, al doilea, spune „tei" în loc de „trei" și „Poiești, în loc de „Ploiești". Și, în al treilea rînd, se laudă mereu că tatăl lui e șofer de 100 de ani. de aceea știe să conducă bine mașina. Și copiii or să rîdă de el, se teme Valerica.

Valerica are dreptate. Uite, acum s-au strîns toți în jurul lui și rîd... Ce să-i faci, așa-i Niță. Și acasă la Buzău a pornit-o de mai multe ori la școală fără să știe nimeni, luîndu-se după alți copii.

Clinchetul clopoțelului potolește zarva din clasă. Să stăm mai de-o parte, căci intră învățătoarea!... In curînd răsună glasurile cuminți ale celor dintr-a I-a:

„...c mic de tipar, G mare de tipar" și Niță după ei. Copiii învață să recunoscă literele decupate, pe tablă. Asta-i ușor. Apoi un băiețel, Tudorică, Mitrea, după numele de familie, deschide abecedarul și, la început poticnit, apoi mai sigur, citește. „Ana cu cana". Niță ascultă cu atenție. Ce păcat că nu știe și el citi!

Apoi vin plicurile albastre. Inăuntrul lor sînt multe litere tăiate și copiii trebuie să scoată cîte una, așa cum cere învățătoarea. Nu-i treabă ușoară. Se poate confunda C cu O sau M cu N. Și atunci ce te faci?

Niță n-are un plic albastru și-i necăjit. I-l dă Valeria pe al ei, dar numai puțin, că are nevoie de el. Asta nu-i de joacă...

...Lasă, Niță, nu te necăji. Nu la anu' dar peste doi ani sigur că ai să fii și tu școlar într-a I-a și ai să ai și abecedar și plic albastru.

(continuare în pag. a II-a)

AM GĂSIT NIȘTE FOI...

Sînt unii oameni care se fac cunoscuți prin activitatea lor deosebită în diverse domenii. Oricare din aceștia însă e... nimic, în comparație cu cel asupra căruia mă voi opri mai în amănunt. Celebritatea mea se numește Voicu, Toader Voicu, și-i elev în clasa a V-a A. Or, ca să ajungi „un nume" (și ce nume!) la vîrsta asta trebuie, fără doar și poate, să ai merite deosebite.

Dar în ce constau meritele lui Voicu?

Ei bine, vă voi povesti și vouă. Nu însă întrebuințînd spusele mele, ci dînd cuvîntul unui crîmpei dintr-un jurnal de zi, niște foi pe care autorul lor le-a pierdut, prin nu știu ce întîmplare, în curtea școlii și le-am găsit eu.

„2 octombrie: *Azi am avut o oră de matematică tare hazlie. Voicu, cum e el inventiv ca de obicei, ne-a arătat un triunghi... viu! Cum a făcut? A luat un echer de lemn și i-a ars una în cap lui Tache, colegul de bancă. In locul unde a făcut contact capul lui Tache cu echerul s-a ridicat o calotă sferică de toată frumusețea. (Gurile rele spun că, dacă n-ar fi intervenit profesorul, capul lui Tache s-ar fi transformat într-un... complex de calote sferice).*

11 octombrie: *Concursul din prima recreație de azi a arătat că trebuie să mă mai antrenez. Auzi, să coboare Voicu pe balustradă cu 10 secunde mai repede ca mine! Ce e drept, e drept; lucrul ăsta l-a costat pe Voicu... o bucată de pantalon rămasă zălog pe balustradă, la etajul I, și o căzătură zdravănă, aproape de „finiș".*

5 noiembrie: *Cred că istoria automobilisticii n-a cunoscut încă un asemenea „tampon" ca cel petrecut azi la noi. Iată cum s-a întîmplat:*

Ca de obicei, Voicu n-a intrat în clasă îndată ce a sunat, ci a rămas pe sală să anunțe cînd vine profesorul. Deci așa: Voicu rămăsese pe sală. Dar deodată, ca o vijelie, auzind pașii profesorului pe scară se repezi spre ușă, să intre în clasă. Din neatenție însă, ori din pricina vitezei, nasul lui Voicu se ciocni zdravăn cu tocul ușii. Spre mirarea noastră însă, Voicu n-a plîns deloc. Ba, cînd a fost strigat la lecție, a zis că nu poate să vorbească, că-l doare... nasul!

9 noiembrie: *Voicu a făcut-o de oaie azi. N-a vrut cu nici un chip să intre la ora de romînă. Mai întîi a zis că „n-are" timp! Apoi, văzînd că nu-i dăm pace, ne-a strigat:*

— Nu merg, nu merg și pace. Eu am note la romînă, ce, sînt ca voi? Ehe! Eu am cinci note!...

...Și-i adevărat că are cinci note: are trei note 2 și doi 1".

★

Aci, notările de pe foile găsite se termină. Da' eu m-am gîndit că e bine să vă întreb, totuși: am dreptate cînd susțin că Voicu e o celebritate? Mulți ca el ați mai văzut?

Șc. medie nr. 1
Giurgiu

Ștefan ZAIDES

Voinicelul mamii!!!

Desen de Burschi

SĂRBĂTOAREA POPORULUI MONGOL

La 26 noiembrie, poporul mongol sărbătorește o zi măreață : aniversarea proclamării Republicii Populare Mongole, proclamare care a fost înfăptuită cu 32 de ani în urmă. In trecut, Mongolia era o țară extrem de înapoiată, cu regim feudal, jefuită de colonialiști, împilată de nobili și de nesățioșii lama (călugări budiști). Poporul mongol a avut de biruit greutăți mari în lupta sa pentru un viitor fericit, dar le-a învins. Ideile Marii Revoluții Socialiste din Octombrie l-a însuflețit în luptă. E deajuns să spunem că de unde, înainte de revoluția populară, Mongolia n-avea nici un fel de industrie, astăzi are sute de fabrici printre care uriașul combinat industrial „Cioibalsan" din Ulan Bator. Sub soarele libertății socialiste, copiii mongoli trăiesc fericiți, urmîndu-și părinții pe drumul marilor înfăptuiri.

In fotografii, două aspecte din viața copiilor mongoli :

1. La o școală, un grup de fete de la cercul de balet face repetiție în vederea unui spectacol.

2. Impreună cu educatoarea lor, micuții de la un cămin de zi învață să-și confecționeze singuri jucării.

Plecarea unei delegații a C. C. al U. T. M. în Iugoslavia

La invitația Tineretului Popular din R.P.F. Iugoslavia a plecat zilele acestea în R.P.F. Iugoslavia o delegație a Uniunii Tineretului Muncitor condusă de tov. Virgil Trofin, prim secretar al C.C. al U.T.M. Delegația va discuta cu conducătorii Tineretului Popular din R.P.F. Iugoslavia, problema întăririi continue a relațiilor prietenești și frățești între tineretul țării noastre și tineretul din R.P.F. Iugoslavia.

50 de ani de la nașterea lui Nicolaie Cristea

Abia pe la 11 ani s-a putut duce la școală Nicolaie, feciorul lui Ivanciu Cristea. Bucuria slovelor a venit tîrziu și greu pentru el. Familia lui, familie de muncitori cu palma, în port la Galați, era împovărată de necazuri. Cînd a pornit din mahalaua cărămidarilor să se lumineze, visa mult și multe Nicolaie. Foarte curînd el a învățat că pentru dreptul la viață, la vis și la împlinire, toți cei necăjiți trebuie să lupte și să sfarme puterea celor bogați. La 14 ani, cît avea în 1920, a putut să vadă, în timpul grevei generale, ce înseamnă puterea unită a muncitorilor. Credința în victoria ei nu l-a părăsit toată viața. Ucenic fiind, răspîndea printre cei de-o seamă cu el ideea împotrivirii, a organizării, a luptei. Clipa lui cea mai fericită : aceea cînd a fost primit între comuniști.

Cînd, în 1936, poporul spaniol a început lupta împotriva agresiunii sălbatice a fasciștilor, Nicolaie Cristea a înțeles chemarea nobilă și dureroasă de a veni în ajutorul celor ce-și apărau libertatea. El a plecat printre primii în Spania și s-a înrolat voluntar în brigăzile internaționale. Comandant al unei baterii de artilerie, el a săvîrșit adevărate minuni de vitejie. Tunurile lui se aflau mereu în locul cel mai greu al luptei. Dar, sub năvala fasciștilor ajutați de Hitler și Mussolini, eroicii muncitori care apărau libertatea Spaniei au trebuit să se retragă. Mulți s-au refugiat în Franța. Printre ei era și Nicolaie Cristea. Aici „marii democrați" burghezi l-au întemnițat într-un lagăr, unde a zăcut pînă la cotropirea Franței de către trupele hitleriste. A evadat apoi și, alături de patrioții francezi, a început lupta clandestină împotriva ocupanților. Intr-o zi însă a căzut în ghearele gestapoului. A fost ucis în chinuri crîncene, dar călăii nu i-au smuls nici un cuvînt.

Nicolaie Cristea, de la a cărui naștere se împlinesc acum, la 24 noiembrie, 50 de ani, va rămîne veșnic viu în inima poporului nostru muncitor, al cărui fiu a fost.

Vrăjitorul mecanismelor

Prezența unei luminări cît toate zilele într-un atelier de ceasornicărie e atît de nefirească, de uluitoare și stranie, ca a unui papagal într-o farmacie. Și totuși, cînd am intrat în atelierul maestrului Sebastian, primul lucru de care am dat cu ochii a fost luminarea aceea. „Păi, veți gîndi, o aprinde omul seara, să lucreze la lumina ei". Asta-i bună! În inima Bucureștiului, unde domnește suverană electricitatea? Greșeală. Meșterul m-a lămurit surîzînd cu îngăduință : lumînarea e o imitație și are pe ea (am observat mai tîrziu!) niște gradații E o lumînare — ceas, de care se slujeau, cu 20 de veacuri în urmă, latinii. Pe măsură ce ardea, indica ora. Unul din primele instrumente de măsurat timpul... Și aici ajungem la subiectul istorisirii mele : una din cele mai curioase și interesante colecții ce se pot vedea. O colecție de orologii A adunat-o cu greu un pasionat al ceasornicăriei, un vrăjitor al tainicelor mecanisme, meșterul Sebastian.

...Cînd pășești în micul atelier, un zumzet nemaipomenit, ca forfoteala a mii de coleoptere, îți susură în auz. E tictacul nenumăratelor ceasornice care-și deapănă neostenite viața. Și apoi te prinde uimirea, risipindu-ți privirile într-o sută de părți odată. Ce de ceasuri! Pe care să-l admiri întîi? Uite aici o serie de ceasuri de buzunar. Par uriașe. Ce să-i faci, așa se construiau acum cîteva sute de ani. Iată, printre ele, unul construit de Julien Leroi, în timpul lui Ludovic XV. Un altul, construit în 1730 de Edward Prior, are 4 capace : unul din carapace de broască țestoasă, unul de piele și două de metal. Iată și „ceasornicul libertății", construit în Franța, imediat după revoluție. Pe cadranul lui, două figurine lovesc din oră-n oră, cu ciocănele delicate într-un minuscul clopoțel, în ritmul Marsilliezei La loc de cinste, piesa cea mai rară : „Oul de Nüremberg", primul ceas de buzunar din lume, construit prin 1500 de vestitul Peter Henlein. E din argint filigramat cu o iscusință unică. Pe perete, lucruri și mai năstrușnice: ceasuri cu muzică, ceasuri cu cuc sau cu mierloi, ceasuri cu dansatori care se-nvîrtesc, ceasuri de nisip, ceasuri cu toate rotițele de lemn, vechi de sute de ani. E un ceas-glob care arată ora pe toate meridianele. E un ceas-acuarium. E și unul care funcționează cu apă, iar altul cu... aburi. Din toate timpurile și din toate țările. Cel mai uluitor e, fără îndoială, unul în chip de tablou cu ramă, de dimensiuni respectabile, reprezentînd o potcovărie. In timp ce ceasul merge, potcovarii ciocănesc, foalele se mișcă și un cîine fîțîie din coadă... Sînt firește și

ceasuri moderne, perfecționate. De pildă, un cronometru de mare precizie, care a fost supus unor probe „tari" : montat în elicea unui avion ce se învîrtea cu 400 de turații pe minut, aruncat de la 100 de metri, fiert în clocote o oră întreagă și apoi... înghețat. Cronometrul n-a suferit nimic, n-a greșit nici o secundă.

Ei, dar l-am uitat tocmai pe omul care a strîns cu trudă această colecție, pe meșterul Sebastian. Știți cum și-a început cariera? La 9 ani, a demontat ceasul cu cuc al bunicii sale. Tot atunci a primit și prima retribuție : o bătaie cu umbrela. Dar pasiunea nu i-a trecut. Dimpotrivă. La 13 ani a intrat ucenic ceasornicar. Și, pe măsură ce pătrundea tainele gingașelor mecanisme, ele îi deveneau și mai dragi. Colecția aceasta a strîns-o cu multă alergătură, investindu-și în ea toate economiile. Uneori dintr-un orologiu străvechi nu găsea decît cîteva piese răzlețe. Dar le reconstituia pe toate, cu migală și cu artă.

Ora 6 seara. Ca la semnul unei baghete neștiute, bronzul pendulelor, mai solemn ori mai zglobiu, atacă la unison vechi acorduri. Cucii și mierloii, înfrigurați, dau buzna pe ușițe, gungurind o frîntură vie de poveste. Meșterul înaiță capul dintre pensete și clești, și ascultă îndelung, cu grija. Nu, nicăieri în „orchestră" nu-i vreo notă falsă...

Doi puștani de grădiniță, vizitatori statornici, au intrat în atelier. Rostogolesc ochii cît nucile spre toate minunățiile dinăuntru, mereu noi. Apoi privesc nițel intimidați spre meșterul vrăjitor. Un vrăjitor tînăr încă, în halat alb și cu zîmbet visător.

Vasile MANUCEANU

Mic dicționar tehnic

Pentru astăzi „Meșterul Știe-Tot" v-a pregătit o surpriză : inaugurarea unei rubrici noi și anume „Mic dicționar tehnic". In cadrul noii rubrici vă vom lămuri cîteva noțiuni tehnice despre care auziți adesea, dar al căror sens nu-l înțelegeți poate pe deplin. „Micul dicționar tehnic" va da amănunte și asupra unor cuvinte tehnice pe care le cunoașteți și care vă interesează în mod deosebit. Așa dar, să începem.

DESPRE MAȘINI

Vă putem spune că ele sînt un mijloc de transformare a unui fel de energie în alt fel de energie, slujind unui anumit scop. Să luăm un exemplu: mașina cu aburi. Ea primește energia termică a aburului, pe care o transformă în energie mecanică. Automobilul primește energia combustibilului, pe care apoi o transformă în energie de mișcare (cinetică). Varietatea mare a mașinilor face pe unii să confunde o mașină cu un aparat, un motor cu o mașină. Așa se face că numim, pe nedrept, „fierul de călcat" — „mașină de călcat", „aparatul de bărbierit" — „mașină de bărbierit", etc. Mașini sînt numai mașinile uneite, autovehiculele de orice fel, troleibuzele, trenurile, mașinile agricole, mașinile textile, podurile rulante, etc. Fierul de călcat, aparatul de bărbierit, „mașina" de tocat, sînt în realitate aparate și nu mașini, pentru că, în ceea ce le privește, nu este vorba de o transformare de energie.

Școala unde nu s-a întîmplat nimic

(urmare din pag. I-a)

IN ALTA CLASA

Stau pe gînduri. Să vă iau sau ba în clasa a III-a la o oră de aritmetică?... Ce poți vedea interesant la o oră de aritmetică? Și totuși... să intrăm în clasa a III-a, încet, fără să deranjăm Invățătoarea, tovarășa Stănescu explică cu glasul liniștit și limpede. Copiii scriu cu atenție. Indată o să vă convingeți că toți au înțeles înmulțirea cu 10, 100, 1000. Ii vedeți cum ies pe rînd la tablă? Chiar cei mai sfioși răspund fără să se încurce.

Ați priceput și bucuria lui Titel Stoica, căruia îi vine greu să citească numere mari. Cu răbdare și-a împărțit numărul în clase de cîte trei, a stat puțin pe gînduri și apoi l-a citit fără greșeală. Invățătoarea mai scrie unul și încă unul, tot numere mari. Victorie! Titel Stoica le-a citit pe toate. „Bravo, Titel" ...Și clasa toată se bucură. Am făcut bine că v-am luat. Cred c-ați priceput acum ce-i interesant în clasa asta.

— Poate că-s cuminți fiindcă nu știu să se joace, vor spune unii.

— Vreți răspuns? Mergeți acolo în recreații sau în ultima oră, cînd se fac jocuri. Și vă dau cuvîntul că n-o să vă pară rău.

CĂSUȚA-N COJOC

Te ștergi bine pe picioare și apoi pătrunzi în căsuță. E o căsuță bine orînduită, curată peste tot locul.

Sufle vîntul, bată ninsoarea, locatarilor nu le pasă ; s-au strîns ghem în chip de ou în jurul celui mai important personaj. La îndemînă au hrană cîtă le trebuie. Ați înțeles cu toții că e vorba de un stup pregătit pentru iernat, că personajul important este matca, că hrana este mierea aurie cu aromă de floare și că totul se petrece în clasa a IV-a la cercul tinerilor apicultori.

Da, stupii dorm iarna în căsuțe puse-n cojoc, să nu pătrundă frigul. Cei care se îngrijesc de ei învață ce trebuie să facă la primăvară, ca să aibă cît mai multă miere...

Tovarășul profesor a adus o veste bună...

— Copii, la primăvară, clasa voastră va avea un stup pe care-l va îngriji. Ne vom întrece cu alte clase și vom vedea cine va scoate mai multă miere.

De aceea, copiii se grăbesc să noteze în caiete o mulțime de sfaturi privitoare la apicultura, titlurile unor cărți care vor trebui negreșit citite.

Două fete din banca a doua au rămas pe gînduri.

— Ce-i, fetelor? Ce-ați rămas așa? Sau vă e teamă de acul albinelor?

. . . .

Nu cred că v-ați supărat pe mine, prieteni, fiindcă v-am purtat printr-o școală unde nu s-a întîmplat nimic deosebit.

Vadul Sorești,
Beceni

B. CARAGIALE

„Un om dintr-o dărabă“

Cum am ajuns la cercul de croitorie? O întîmplare cam neplăcută mi-a călăuzit pașii într-acolo.

De cum am intrat în holul Casei pionierilor din Sighet m-a și înconjurat un grup de copii.

— Veniți la noi, la cercul de fotografi amatori. Dar veniți acum, repede, că începem lucrul. Pe urmă nu se mai poate intra.

Primii invitația și dădui să urc pe scară. In clipa aceea însă simții o

smucitură, ca și cum cineva m-ar fi apucat de buzunarul hainei și m-ar fi tras înapoi. Ce se întîmplase? În graba mea, mi-am prins buzunarul în balustrada scării. Descusut, buzunarul atîrna acum ca urechea unui cățel clăpăug.

Da, era o situație cam neplăcută.

— Băieți, nu pot să mai merg cu voi. Trebuie să caut un ac... ceva ață...

— Să căutați? Nu, nu e nevoie. Veniți cu noi.

M-au condus în fața unei uși cu o firmă roșie: „Cercul de croitorie“.

Am intrat înăuntru. Era liniște și cald în cameră. Strînse în jurul unei mese rotunde, vreo 10 fete se trudeau să tighelească niște bucăți de stofă.

— Primul client! Ne-a venit primul client! izbucniră ele cînd le povestii cele ce mi se întîmplaseră pe scară. Tovarășă profesoară, ne-a sosit o comandă!

Una din fete se opri în fața mea și cu glasul cel mai politicos cu putință mă invită să-mi dezbrac haina. M-am supus și m-am așezat apoi pe un scaun.

Intr-un colț, pe o bancă, un grup de băieți tigheleau în rînd cu fetele bucățele mici de stofă.

„Băieți la croitorie?“ mă minunai eu, gîndindu-mă că sînt atîția care spun că cusutul și croitul sînt treburi numai pentru fete. Incepui să-i urmăresc mai cu atenție.

— Cum te cheamă? îl întrebai pe unul din ei, cu gîndul să intru în vorbă.

— Bledea Mihai, îmi răspunse el.

— Ești de aici, din Sighet?

— Nu, sînt de la Iapa.

— De la Iapa? Ce-i asta, o comună?

— E un sat.

— E departe de Sighet?

— Vreo 5 kilometri. Poate mai puțin, poate mai mult.

— Și de ce ai venit la cercul de croitorie?

Băiatul mă privi întrebător, ca și cum n-ar fi înțeles ce l-am spus.

— Așa... Ca să învăț să cos.

Curînd însă băiatului i se „dezlegă limba“ — cum se spune și începu să-mi povestească fel de fel de lucruri. Printre altele îmi spuse că, atunci cînd l-a dat la școală, tatăl său i-a pus în vedere:

— Invață de toate, Mihai. Dacă îți cere să lucrezi în grădina școlii, lucrează! Dacă te pune să desenezi, desenează! Caută să ajungi un om dintr-o dărabă!

„Un om dintr-o dărabă“ — e o expresie a maramureșenilor, care nu înseamnă nimic altceva decît „om dintr-o bucată“. Dar în mintea lui Bledea Mihai expresia aceasta a căpătat un alt conținut. Pentru el „un om dintr-o dărabă“ înseamnă un om care se pricepe la toate.

...Orele de activitate s-au terminat. Pe masa rotundă, Bledea depuse rodul muncii sale de două ore: o perniță pentru ace. Își îmbrăcă haina, își înfundă bine căciula și ieși. Afară era întuneric și o vreme...! Ploua și ningea, vînt și noroi.

— Să faci pe așa vreme 5 km la dus și 5 km la întors, doar ca să coși o perniță de ace, e un lucru mare — îmi zice tovarășa profesoară. Și totuși Bledea n-a lipsit niciodată de la cerc. Vrea să fie om dintr-o „dărabă“ — cum zice el. Și o să fie!...

Vasile BIRGĂOANU

Cortina căzu pe ultima replică. În sală izbucni un ropot de aplauze care răsplăti din plin jocul însuflețit al interpreților piesei: „În împărăția semnelor de punctuație“.

În fața spectatorilor apar ținîndu-se de mînă Virgula, împărăteasa și Todoriță. Salută publicul și sînt tare emoționați.

În ciuda costumelor și a scenei impunătoare a Teatrului Național din Iași, artiștii sînt trei oameni mititei.

Dar cum ați vrea să arate altfel trei pionieri, unul dintr-a V-a, altul dintr-a VI-a și al treilea dintr-a VII-a?

Pentru că, trebuie să știți, Virgula, împărăteasa și Todoriță sînt pionieri și membri ai cercului dramatic al Casei pionierilor din orașul Iași.

Dar să vi-i prezint și pe nume:

Impărăteasa — Săvescu Dana.

Todoriță — Bleumenfeld I.

Virgula — Vivi Dina.

Să vă mai spun că profesoara lor, Kofler Ana, a avut emoții mai mari decît pionierii, de la ridicarea și pînă la ultima cădere a cortinei? De prisos să întrebați de ce.

In afară de cei trei despre care am vorbit, sînt mulți pionieri care frecventează de trei ani cercul (adică de la înființare) și aceștia au jucat cu multă emoție și convingere în piese ca: „Judecata lui Lynch“ și „Grupa vitejilor“. Incă de acum ei se pregătesc pentru Ziua Copilului cu piesa „Vioara fermecată“.

Să vorbim puțin și despre activitatea muzicală a copiilor. De pildă, anul acesta, ansamblul artistic al Casei pionierilor a dat un concert în orașele Bîrlad și Iași, concert alcătuit din două părți: în prima parte—din muzica minorităților naționale, iar în partea a doua—din poemul simfonic „Povestea din pădure“ de C. Bobescu și „Corul vînătorilor“ din opera „Freischütz“ de Weber, pe care le-au interpretat împreună cu orchestra simfonică „Moldova“.

Trebuie să vă mai spun că pionierilor cercului muzical nu le sînt necunoscuți mari compozitori ca Mozart, Weber sau ca A. Haciaturian și că, în afara partiturilor, pionierii primesc la cercul muzical și noțiuni teoretice despre măsură, ritm, frază mișcare și tempo.

Printre cei mai buni copii de la cercul muzical se numără pionierii Vasile Răuț, Boțoi Mihaela, Martin Doina, Copilu Sabina, Văcăreanu Anca și Tirer Monel. Ei au ajuns cei mai buni interpreți de muzică vocală, pianiști și violoniști ai ansamblului artistic.

Iar acum, după ce v-am spus atîtea lucruri despre „artiștii“ Casei pionierilor, vreau să vă destăinuiesc ceva: în luna aprilie 1957, va avea loc tradiționalul „Concert al primăverii“ (va fi cel de-al treilea de acest fel). Dar pînă atunci, la repetiție, se pregătește programul.

Și, ca de obicei, profesorul Tăbîrcea se adresează coriștilor:

— Copii, astăzi, vom începe repetițiile la: „Zburați, porumbei ai păcii“ de Haciaturian. Eu am să vi-l cînt la pian, iar voi ascultați...

N. SKIBINSKI

I. ANDREESCU — Iarna

IARNA
(fragment)

Ziua ninge, noaptea ninge, dimineața ninge iară!
Cu o zale argintie se îmbracă mîndra țară;
Soarele rotund și palid se prevede printre nori
Ca un vis de tinerețe printre anii trecători.

Tot e alb pe cîmp, pe dealuri, împrejur, în depărtare;
Ca fantasme albe plopii înșirați se pierd în zare;
Și pe 'ntinderea pustie, fără urme, fără drum,
Se văd satele pierdute sub clăbucii albi de fum.

V. ALECSANDRI

AICI Y06 KBA...

In fața aparatelor de emisie și recepție stau doi băieți și trei fete cu căștile pe urechi.

— Atențiune! Atențiune! Vnimanie! Vnimanie! Achtung! Achtung! — răsună clară și puternică vocea lui Becsek Elek. Aici Y06 KBA... Yokohama, Oslo, șase Kronstadt, Basel, Amsterdam! Răspundeți la apel! Răspundeți la apel!

Cei care „lucrează“ stau încordați cu fruntea încrețită, atenți să noteze de îndată răspunsul pe care-l vor primi de la cine știe ce depărtare.

Unul din ei apasă pe un buton și aparatul de recepție intră în funcțiune. Se aude îndată răspunsul destul de limpede, transmis pe unde:

— „Aici ZL 1 MQ — Noua Zeelandă — ZL 1 MQ“.

Creioanele notează pe foaia de hîrtie din față, iar pe chipurile copiilor se citește o nespusă bucurie. Au reușit în sfîrșit să prindă punctul cel mai îndepărtat din lume. In momentul de față are loc o convorbire între elevii radioamatori ai Școlii medii nr. 4 din Orașul Stalin și un club de radioamatori din Noua Zeelandă. Peste cîteva clipe convorbirea prietenească va lua sfîrșit, dar aceasta nu înseamnă nici pe departe că legătura radioamatorilor s-a întrerupt. Paàl Ildiko, Mosner Dora și Becsek Elek (trei dintre cei mai buni și mai inimoși radioamatori) vor întocmi o carte poștală specială pe care o vor trimite celor din Noua Zeelandă. Pe o asemenea carte specială, numită QSL, se scrie numele postului care trimite, se scrie, în cîteva cuvinte, despre timpul de aici, despre aparatul clubului, lungimea antenei, frecvență etc. La sfîrșit, în locul cuvintelor de rămas bun sînt două cifre 73! Nu vă mirați. Acestea sînt semne convenționale internaționale și înseamnă: Multe salutări! Unele ilustrate poartă pe ele numărul 88! Asta înseamnă ceva mai mult; Multe sărutări și îmbrățișări! Uneori se fac și schimburi de fotografii între operatori. Becsek Elek se poate mîndri cu cele mai multe fotografii primite pînă acum. El a terminat încă de anul trecut clasa a X-a, dar n-a uitat de școala iubită, de minunatul cerc al radioamatorilor și poate fi văzut destul de des, lîngă aparate, lucrînd cu același entuziasm ca și în timpul școlii.

Cercul radioamatorilor, care desfășoară o bogată și interesantă activitate, a început să funcționeze cu patru ani în urmă, sub conducerea profesorului Fejer Pavel. Nu numai elevii școlii, dar și oamenii maturi sau chiar cei din alte orașe se minunează de frumoasa muncă desfășurată aici, unde toate aparatele, planșele au fost construite de elevi cu ajutorul profesorului. Așa că a fost foarte firesc ca într-o zi Enikö, Istvan și alți cîțiva pionieri dintr-a V-a să bată la ușa camerei „Y06 KBA“ și să ceară să fie primiți și ei în cerc...

Cererea lor a fost îndeplinită și azi, în sala vecină, Cseh Enikö, Gall Istvan împreună cu ceilalți repetă sîrguincioși primele semne ale alfabetului morse.

E de-abia începutul, dar ei visează de acum să lege prietenie cu multe țări, cît de îndepărtate; să aibă cîndva o activitate la fel de bogată, interesantă și instructivă ca actualii radioamatori, elevi dintr-a IX-a, a X-a.

Pentru asta, bineînțeles, trebuie să învețe mult, mai ales fizică și matematică. De aceea elevii care s-au înscris la cercul de radioamatori — secția începători — au numai note bune la fizică, chimie, matematică. Un bun radioamator trebuie să fie în primul rînd un bun elev, iată îndemnul cu care au pornit la lucru tinerii iubitori ai tehnicii de la Școala nr. 4 maghiară din Orașul Stalin.

Ecaterina REDEI

C. Mihai

„Leuțu"

Mama spăla adeseori rufe la nevasta unui căpitan și, pentru că noi, cei mici, n-aveam cu cine sta, ne lua cu ea.

Mama își vedea de treaba ei, iar noi, cît era ziulica de mare, ne jucam în curtea „căpitănesei" pînă cînd aceasta, sătulă de noi, țipa la mama :

— Mai ia-ți dracii, măi femeie, și potolește-i, că de nu v-alung în stradă și pe tine și pe ei...

Mama ne chema la ea, în colțul magaziei unde spăla și ne așeza pe un maldăr de rufe murdare, dîndu-ne să mîncăm din hrana ei pentru prînz.

Stăteam așa o vreme, pînă cînd uitam și de țipetele căpitănesei și de necazurile mamei și iar începeam să ne hîrjonim.

Intr-o zi, tocmai cînd fuseserăm din nou surghiuniți în magazie, de astă dată de ordonanța căpitanului, am auzit schelălăind, pe un maldăr de paie, într-un colț, niște cătei.

Avea căpităneasa o cățea pe care-o chema „Lupoaica" și pe care de la o vreme noi o urmăream să vedem unde-o să fete! Acum fătase.

Era cățeaua asta mare cît un lup și tot atît de puternică. Nu era prietenă decît cu căpitanul, ordonanța și căpităneasa.

Pe noi era să ne rupă prima dată cînd am intrat în curte, însă mai tîrziu ne-am împrietenit cu ea.

Cînd o vedeam așa mare și puternică, se trezea în noi dorința de a avea un asemenea cîine. De unde pornea această dorință, nu știam. Poate că din lipsa unui prieten mai mare care să ne apere de bătăuși sau poate din ura ce i-o purtam căpitănesei.

Adeseori, seara, cînd plecam spre casă, fără să ne vadă mama sau să ne audă „căpităneasa", chemam cățeaua după noi să o ducem acasă și s-o ascundem.

Intr-o zi, am reușit s-o scoatem chiar din curte și o tot îndemnam să meargă cu noi.

— Lupoaica, hai Lupoaica, cuțu, cuțu, hai acasă!

N-am făcut însă nici douăzeci de pași, că apăru, c-o falcă-n cer și una-n pămînt, nevasta căpitanului țipînd mai rău ca o zgripțuroaică.

— Lua-v-ar dracii să vă ia, demoni zdrențăroși și afurisiți, vreți să-mi furați cățeaua?

După ce ne dădu cîțiva dupaci după cap de ne trecură icnelile, își luă cățeaua acasă și plecă bombănind. Mama tocmai ieșea din curte, așa că ajunse să mai prindă ceva din „conflict", ba mai primi și ea de la căpităneasă o blagoslovenie de mai mare dragul.

Nu mai spun că acasă mama ne-a tras cîte o papară de am ținut-o minte multă vreme. Seara, înainte de a ne culca, ne-am strîns noi trei și am început a ne sfătui ce să facem. Am tot sporovăit noi în pat, însă am adormit fără să putem lua vreo hotărîre în privința Lupoaicei.

Asta fusese în ajun. Acum, iată că Lupoaica a fătat! Ne-am apropiat de cățea și, cînd unul din noi a pus mîna să ia un cățel, Lupoaica începu a mîrîi și a lătra.

Ne-am speriat și am fugit în alt colț al magaziei, după niște scînduri.

A fost însă destul să bage de seamă „zgripțuroaica", pentru ca îndată s-o și auzim cum dupăie prin magazie bombănind.

— Iar or fi umblat dracii ăștia la cățea! Mînca-i-ar moartea să-i mănînce!

— Da' ce ai, de-mi blestemi copiii, cucoană? o auzirăm noi pe mama, care, atrasă de țipetele căpitănesei, venise să vadă ce mai făcusem.

— Cum, nu știi? — vor să-mi fure cățeii. N-ar mai ajunge să mai ajungă.

Poate că mama se săturase de blestemele căpitănesei, pentru că o auzirăm iar :

— Știi ceva, cucoană, să nu-mi mai sudui copiii, că nu le dai dumneata de mîncare!

— Cum nu le dau eu mîncare? Da'cin'le dă? Nu vă țin eu pe toți? sări țîfnoasă cucoana.

— Ne ții dumneata, nu zic nu, îi spuse mama, da-ți muncesc de dimineață pînă seara de-mi trece os prin os, așa că nu-ți cere nimeni pomană!

Vajnică femeie, mama. Ne creștea inima de bucurie cînd o auzeam cum o înfrunta pe căpităneasă. Cred că toți am fi vrut atunci să avem un cîine mare cît Lupoaica, și care, învățat de noi, să se repeadă în gîtul zgripțuroaicei, să-i dea o trînteală bună.

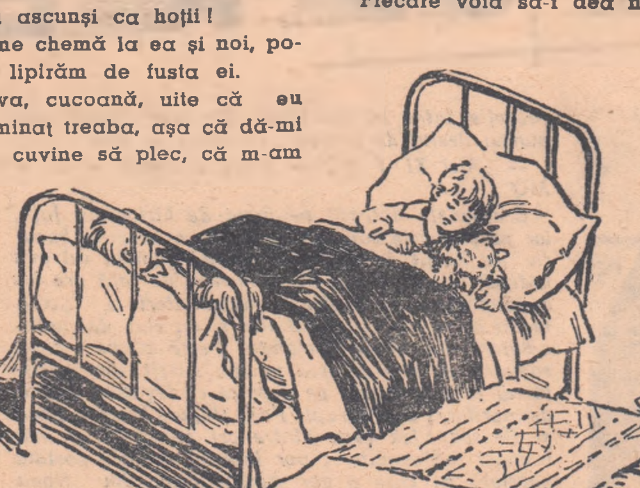
Incepurăm să ne dăm coate și să ne tot foim în colțul nostru, încît, din nebăgare de seamă, răsturnarăm un bidon de pe raft.

Am auzit-o pe cucoană țipînd speriată :

— Care-i acolo? Ei sînt, uite-i cum stau ascunși ca hoții!

Mama ne chemă la ea și noi, pocăiți, ne lipirăm de fusta ei.

Știi ceva, cucoană, uite că eu ți-am terminat treaba, așa că dă-mi ce mi se cuvine să plec, că m-am săturat auzindu-te mereu că nu mai încapi de copiii mei!

Ne cuprinse cu mîinile de după umeri și dădu să plece. Se opri, pentru că rămăseserăm pironiți cu privirile la cățea și la cei 4 căței. Atîția făcuse Lupoaica.

Mama se uită la noi și două lacrimi mari îi jucară în ochi. Ele i se prelinseră pe obraz și căzură pe creștetul meu. Cu bunătatea ei, mama ne înțelesese.

— Cîte zile am lucrat eu la d-ta? Cinci. Te rog ceva, să-mi scazi din ce trebuie să-mi dai atît cît face un cățel de ăsta!

O văzurăm pe cucoană cum se stafidea de ciudă.

— Un cățel? Nici în ruptul capului! Nu-l poți tu plăti nici cu 10 zile, dar-mi-te cu cinci! Sînt cîini de rasă și n-au ce căuta pe mîna voastră. Ce-o să-i dați de mîncare?!

Acum era rîndul mamei să se-nfurie.

— N-avea d-ta grijă. Om rupe noi de la gură, dar să-mi dai un cățel și-o să vezi că, așa cum sîntem, l-om crește noi chiar foarte bine

„Căpităneasa" n-a mai avut ce spune și a tăcut mîlc, iar mama a mai lucrat cîteva zile, pentru că așa s-a învoit cu ea, după care a venit într-o zi pe seară acasă cu o mogîldeață în brațe.

Mare ne-a fost bucuria, însă n-am prea înțeles atunci fapta mamei.

Cît era ziua de mare ne tot învîrteam în jurul cățelului, iar noaptea, potrivit unei înțelegeri nescrise, pentru că nici unul nu eram la școală, cățelul dormea, pe rînd, cu fiecare.

Pentru noi a fost zi grea aceea cînd, strînși la un loc dosnic în fundul grădinii, am ținut sfat pentru botezarea cățelului.

Fiecare voia să-i dea numele la care se gîndise mereu de cînd cățelul era la noi. Ne-am trudit însă degeaba, pentru că am auzit-o pe mama strigîndu-l :

— Na Leuțu, na! Vino aici.

Tare am fi vrut să știm atunci de ce mama îl botezase Leuțu! Ea nu ne-a spus niciodată, însă am înțeles noi cînd am crescut mari.

Halal pedagog!

Intr-o după amiază se adunaseră la Victor cîțiva colegi. Invățau împreună la istorie. Printre ei se afla și Paraschiv, împreună cu frățiorul său Vasilică, în vîrstă de cinci ani. Ca un frate cumsecade ce se credea, Paraschiv nu se îndurase a-l lăsa pe micuț de unul singur acasă și-l adusese aci. Plin de admirație, Victor băgă de seamă :

— Bun băiat ești tu, Paraschive. Multă grijă ai de frățiorul tău...

— Mda... e de datoria mea să-l ocrotesc, să-i fac educația.. clipi modest Paraschiv.

— Aplici anumite principii? se interesă Victor.

— Bineînțeles! Principii pedagogice, speciale.

— Adică?

— In primul rînd, începu rituos Paraschiv, nu folosesc brutalități. Nu-l silesc niciodată pe Vasilică să facă ori nu cutare lucru. Intîi îl lămuresc pe deplin asupra lucrului respectiv și apoi îl las să judece ce are de făcut.

— Foarte bine! Minunat! aprobară încîntați cei de față.

În aceeași clipă, se auzi un zgomot infernal. Toți tresăriră. Victor strigă disperat :

— Vai, acvariul meu! Vasilică mi-a spart acvariul! Săriți, că mor peștii! Aduceți o cratiță de la bucătărie! Strîngeți covorul!

Într-adevăr, pe cînd „cei mari" discutau pedagogie, Vasilică își făcuse de lucru la acvariul lui Victor și-l spărsese.

După ce spiritele se mai liniștiră, Paraschiv rosti grav și liniștit :

— Vasilică, apropie-te... știi ce-ai făcut?

— Am... spart... aia cu pești!... răcni băiețelul, disperat.

— Nu! ripostă Paraschiv. Ai făcut ceva mai grav : ai lovit în pasiunea pentru frumos a colegului nostru Victor! Te-ai arătat nepăsător față de dragostea sa pentru fauna patriei noastre! I-ai stăvilit studiul pasionat asupra naturii patriei noastre, pe care au cîntat-o Alecsandri și Coșbuc, pe care au pictat-o Grigorescu și Andreescu! Ai înțeles?

— Da... suspină Vasilică.

— Atunci du-te!

— I-am declanșat un proces de conștiință! îi lămuri în șoaptă Paraschiv pe colegi.

— Grozav pedagog! se entuziasmară ei.

Dar, ca un făcut, peste puțin se auzi o nouă bufnitură. Vasilică răsturnase călimara pe o ediție de lux Caragiale. Victor sări ca ars. Paraschiv rosti grav și liniștit :

— Vasilică, apropie-te... Știi ce-ai făcut?

— Am vrut să mă uit la poze.. și-am pătat cartea!

— Nu ripostă Paraschiv, ai distrus o valoare culturală! Ai auzit de Ion Luca Caragiale, autorul acestei cărți? Ei bine, el a fost un mare scriitor, care i-a satirizat pe politicienii burghezi, care i-a stigmatizat pe demagogi, pe palavragii... Caragiale e o mîndrie a literaturii noastre! Iată deci în cine ai lovit. Ai înțeles?

— Da... suspină Vasilică, depărtîndu-se.

— I-ai declanșat alt proces de conștiință, nu-i așa? se interesă Valentina.

— Desigur, încuviință serios Paraschiv.

— Ai s-ajungi departe, ca Makarenko! îi prezise ea sinceră.

Curînd însă, răsună un plescăit ciudat din acea parte a odăii unde se retrăsese Vasilică, pradă „proceselor de conștiință". Victor spuse satisfăcut :

— Ah, Paraschiv, fratele tău ți-a scăpat șapca în căldarea cu apă. A vrut s-o zvîrle la țintă în cuier... și n-a nimerit.

— Cum?! se-ncruntă Paraschiv — și urmă, deloc grav și deloc liniștit : Vasilică, apropie-te!

Și în clipa următoare o pereche de palme îi fulgerară obrazul. Palmele lui Paraschiv.

AL. Ovidiu ZOTTA

Cine umblă afară?

„Cine, cine umblă-afară,
E un hoț sau e o fiară?
Pașii sub fereastră-și poartă
Și cu pumnii bate-n poartă.
Cînd s-apropie, suspină
Toți gutuii din grădină.
Prăvălește în țărînă
Cumpăna de la fîntînă.

Cîinii cum de nu-l sfîșie
Cînd în curte-l văd, bădie?
Pușca ta de vînătoare
Să-l doboare nu e-n stare?"

„Tu ascultă-mă. Afară,
Nu-i nici hoț și nu-i nici fiară
Dormi, nu fii înspăimîntată,
Viscolește, mică fată!"

Elena DRAGOȘ

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii, tel. 7.61.00 7.60.10. Abonamentele se fac la toate OFICIILE POȘTALE și SECȚIILE RAIONALE DE DIFUZARE A PRESEI.
Taxa plătită în numerar conform aprobării Dir. Gen. P.T.T. 100. 114, Tiparul Intr. Poligrafică Nr. 2, str. Brezoianu Nr. 23—25.